

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Meditationum evangelicarum volumen tripartitum

Creidius, Hartmann

Francofurti ad Moenum, 1682

Exegesis

[urn:nbn:de:bsz:31-122776](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-122776)

& seruiamus Deo in iustitia & sanctitate, quæ ipsi grata est, Luc. 1. v. 75.

Omnia etiam bene faciet *in extremo die*, quando resuscitabit nos ex pulvere terræ, & in nubibus cæli sibi in occursum rapiet, ut simus apud ipsum omni tempore, 1. Thess. 4. v. 17. ibi demum verè canemus cum omni-

bus angelis & electis coram throno Dei: Omnia bene fecit, & magnalia Dei deprecabimus in sempiterna secula, quod tandem concedat nobis Christus Jesus per & propter nominis sui suauitatem & pretiositatem, Amen.

Dominica XIII. post Trinitatis.

Evangelium Luc. 10. v. 23, 37.

DE Salomone dicitur 1. Reg. 10. v. 1. seqq. quod fama ipsius ad Reginam divitis Arabiæ pervenerit, quam Christus Matth. 12. v. 42. Reginam Austri vocat. Cumque illa Hierosolymam profecta audiret sapientiam Salomonis, & videret domum quam ædificaverat, & cibos mensæ ejus & habitacula servorum, & ordines ministrantium & eorum vestes, & pincernas, & holocausta, quæ offerebat in domo Domini, dixit ad Regem: Major est sapientia tua & bonum, quàm rumor quem audivi, beati viri tui, & beati servi, qui stant coram te semper & audiunt sapientiam tuam.

Amplum certè & honorificum encomium, quo Satrapæ & ministri Salomonis aulicæ à Regina Sabæa ornati & commendati sunt. Sed hinc plus quàm Salomon, Matth. 12. v. 42. nimirum ipsa Patris cælestis sapientia, Christus Jesus. Is longè majori jure beatos prædicat Apostolos, quod videant & audiant, quæ multi Reges & Prophetæ videre & audire voluerint, nec tamen vel videre vel audire potuerint. Sapientiam verò suam ex eo commendat, quod ad quæstionem magni alicujus Legisperiti legem de

diligendo Deo & proximo egregiâ de Samaritano parabolâ ita explicat, ut Legisperitus rubore suffusus nihil inveniatur, quod ipsi regerere possit.

Videbimus Evangelium ipsum, cujus summa duobus membris constat:

- I. est *Beatitudinis depradicatio.*
- II. *Vera legis interpretatio.*

J.J.

EXEGESIS.

Cùm Israelitæ castrametarentur in Eli, reperiebant ibi 12. fontes, & 70. palmas, Exod. 15. v. 27. Per duodecim fontes præfigurati sunt duodecim Apostoli, per palmas autem 70. discipuli, quos Christus præter Apostolos ad prædicandum Evangelium emiserat. His cum gaudio revertentibus & prosperum successum indicantibus, Christus gratias agit Patri cælesti, quod absconderit regni sui mysteria sapientibus & prudentibus, ac parvulis eadem revelaverit, inde convertitur ad discipulos suos, & beatos hoc nomine ipsos prædicat, quod talia videant & audiant, quæ multi Prophetæ & Reges voluerunt videre & audire, sed ea nec viderunt nec audierunt.

Consideranda igitur hinc nobis occurrunt

1. *Deside-*

1. *Desiderium antiquorum*, Patriarcharum videlicet, Prophetarum, Regum & aliorum Sanctorum, quo tempus Messiae expectarunt, quod quam ardens fuerit, Scriptura in multis locis abundè testatur. Eva inquit: acquisivi virum Dominum, Gen. 4. v. 1. Lamech de Noacho: Ille nos consolabitur, Gen. 5. v. 29. Jacob Patriarcha: Salutare tuum expecto Domine, Gen. 49. v. 18. David Rex: Quis dabit ex Sion salutem? Ps. 14. v. 7. Esaias Rorate cœli desuper, c. 45. v. 8. de Abrahamo dicit Christus, quod exultaverit videre diem suum, Joh. 8. v. 56. & Petrus de omnibus Prophetis idem enunciat, 1. c. 1. v. 10. 11. Nos pari ratione desideremus secundum Christi adventum. In eo siquidem videbimus Christum venientem in nubibus cœli cum gloria magna, Matth. 24. v. 30. & opus redemptionis, quod in primo adventu inchoavit, illud tunc plenè perficiet, unde vocatur dies redemptionis, Luc. 21. v. 28. Quemadmodum Apostoli verbum vitæ contemplati sunt, 1. Joh. 1. v. 1. ita tunc Christum à facie ad faciem videbimus, 1. Cor. 13. v. 12. stabimus coram ipso quotidie, & audiemus sapientiam ejus, quam hinc oculus non vidit, & auris non audivit, 1. Cor. 2. v. 9. suspiremus igitur cum sponsa Christi singulis horis & momentis: Veni Domine Jesu, veni, Apoc. 22. v. 17. 20.

2. *Prærogativa Apostolorum*. Vos videtis, inquit Christus, vos auditis, quæ multi Reges & Prophetæ nec videre nec audire potuerunt. O beatos igitur & iterum beatos, qui tam exoptato tempore vivitis.

Videmus hinc, in quo vera beatitudo consistat. Epicuræi summam felicitatem ponunt vel in deliciis, ut Sap. 2. v. 6. 7. vel in divitiis, ut Ps. 144. v. 13. vel in gloria nominis, ut Nebucadnezar, Esa. 14. v. 13. 14.

sed hæc omnia fluxa sunt & caduca. Vanitas, vanitatum & omnia vanitas, Eccl. 1. v. 2. Christus igitur, qui unicus Magister est, Matth. 23. v. 10. quem Pater jussit audiri, Matth. 3. vers. 17. docet hoc loco veram beatitudinem non consistere in rebus terrenis & fallacibus, sed in visione Christi, & beatos prædicat, non qui multos habent auri argentique acervos, non qui in honorum & dignitatum eminentia constituti sunt, non qui deliciis & voluptatibus indulgent, sed qui habent illuminatos oculos cordis, ut Christum videant, & pro Salvatore suo agnoscant, Joh. 17. v. 3. Jer. 9. v. 23. Sap. 15. v. 3.

Ad *corporalem visionem* requiritur

1. *Organum rectè dispositum*, h. e. oculi sani & aperti. Lippientibus enim & clausis oculis nihil aut parum videtur. Talis oculus in spiritali visione Christi est fides, hinc Episcopus Laodicensis cæcus pronunciatus, & oculos collyrio inungere jubetur, quia fide salvificâ carebat, Apoc. 3. v. 18. sicut igitur vulnerati Israelitæ in deserto morsu serpentum igneorum, convalescebant statim, si æneum serpentem intuebantur, Num. 21. v. 9. Ita filius hominis exaltatus est in cruce, ut omnis, qui oculum fidei in ipsum dirigit, non pereat, sed habeat vitam æternam, Johan. 3. v. 14.

2. *Medium lucidum*, quod est aër vel aqua, per solida enim visio nō fit, sed per corpora illa tenuia beneficio solis oculi penetrant. Habemus & nos tale medium, ad Christi intuitum satis accommodum, quod nihil aliud est, quam clarum & lucidum Dei verbum, Ps. 19. v. 9. in hoc lumine videmus lumen, Ps. 36. v. 10. conf. 2. Pet. 1. v. 19. oportet igitur nos sequi lucem verbi, si Christum videre expetimus, Hoc testatur de ipso Joh. c. 3. vers. 35.

3. *Aquæ*

3. *Aequè distans objectum.* Non videtur res, quæ vel nimis vicina, vel nimis remota est oculis: Ita si Christum velimus intueri cum Apostolis, servanda est proportio, ne habeamus ipsum vel nimis semotum, vel nimis propinquum, Semotus est, si in peccatis vivimus, Prov. 15. v. 29. Es. 59. v. 2. nimis propinquus autem fit, si propriis viribus ad ipsum accedere, & nos ipsos convertere præsumamus, nam ex nobis ipsis sufficientes non sumus, 2. Cor. 3. vers. 5. sed solus Deus est qui nos trahit & convertit, Johan. 6. v. 44. Jer. 31. v. 18. 19. sicut igitur visio corporalis fit per receptionem objecti visibilis: Ita nos oportet Christum per fidem recipere, ut in cordibus nostris habitet, Eph. 3. v. 17.

Hæc est spiritualis visio, sed ænigmatica tantum, & fit quasi per speculum, 1. Cor. 13. vers. 12. & tanquam in somno, ut Jacobus scalam cæli vidit, Gen. 28. vers. 12. veniet autem tempus, quo videbimus ipsum sicut est, 1. Johan. 3. vers. 2. Hoc suspiremus, sicut cervus ad rivos aquarum, ingemiscens cum Davide: Ah quando veniam, & apparebo ante faciem tuam? quando videbo Deum meum, quem sitit anima mea, Ps. 42. vers. 3.

De Secundo.

Fuit pars prima, sequitur altera, quæ veram legis interpretationem complectitur, ubi duo ponderanda veniunt:

I. *Legisperiti questio*, quæ est

1. *Captiosa*, venit enim ut tentaret Christum, inquit Evangelista, sperans se talem responsonem à Christo eliciturum, quæ legi adversetur, unde odium & invidia Christo concilietur. Tales inflati hypocritæ inter literatos præsertim multi inveniuntur, qui non quærunt ut discant, sed ingenium suum

ostentent, & ignominie notam aliquam proximo affricent. Sed maledictus omnis dolosus, Mal. 1. vers. 14. Sagittæ fraudis in verticem sagittantis redibunt, Sir. 27. vers. 28. 29. 30.

2. *Ponderosa.* Nam Magister, inquit, quid faciam, ut vitam æternam consequar? Ita nos quoque in id sedulo incumbere debemus, ut rationem consequendi vitam æternam addiscamus, cum enim in hac vita omnia sint caduca & transitoria, siquidem peregrini sumus & hospites, non habentes hic manentem civitatem, Ebr. 13. v. 14. de eo potissimum solliciti esse debemus, ut ex hac vita decedentes perveniamus ad eum, cujus anni non deficiunt, Psalm. 102. vers. 28. & mansionem inveniamus, quæ manufacta non est, sed æternum perdurat in cælis, 2. Cor. 5. v. 1.

II. *Christi responsio*, quæ est

1. *Mosaica.* Quia enim faciendo consequi volebat vitam æternam, ad legem ipsum Christus remittit, quid scriptum est, inquit, in lege? quomodo legis? Et cum ille legis sumam recitat ex Mose Deut. 6. vers. 5. Levit. 19. v. 13. approbat Christus hanc resolutionem, & breviter absolvit: Hoc fac, & vives. Verum quidem est & manet hoc axioma: Quicumque facit omnia, quæ scripta sunt lege, vivet in eis, Lev. 18. vers. 5. sed quis est, qui perfectionem illam legis assequi possit? Ah nemo ex omnibus, & gloriâ Dei egemus Rom. 3. v. 23. Moses dedit nobis legem, sed nemo facit, Joh. 7. v. 19. Dum igitur Christus hunc operum fiducia turgidum Legisperitum ad legem remittit, eo ipso ad agnitionem sui eum deducere tentat, ut in seipsum descendat, & quantum à perfecta legis observatione adhuc absit, perspiciat. Ali-